

«НЕМОВНІ» ФАКУЛЬТЕТИ: НОВІ ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ І ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Гусєва П.Т. (Харків)

Процеси суспільного розвитку сьогодні, у тому числі (непростий) процес інтегрування у світове співтовариство явили собою необхідні соціальні передумови і зробили найпозитивніший вплив на сферу навчання іноземних мов (особливо англійської), що привело до необхідності коригування власних вимог до рівня володіння мовою/ами з боку тих, хто навчається, і до посилення уваги до інноваційних технологій навчання з боку викладачів, бо перед ними постала вимога переглянути тепер якщо не цілі, то завдання, методи навчання, навчальні матеріали.

Якщо ми говоримо, однак, що цілі викладачів не змінилися (навчити!), то треба брати до уваги, що змінилися цілі тих, хто навчається. Якщо раніше перед ними стояло завдання: навчитися іноземній мові, вивчити та знати мовні явища, вміти задіяти навички спілкування на задану тему, то тепер вони ставлять собі за мету – бути перекладачами у професійній сфері, навчитися спілкуватися з фахівцями свого профілю: фізик з фізиком, хімік з хіміком, біолог з біологом тощо, і не просто спілкуватися, а спілкуватися правильно з професійної точки зору.

Все більше значення у підготовці сучасного фахівця, таким чином, набуває залучення ним перекладацьких навичок. Для спеціаліста будь-якої галузі знань самоціллю не є стати перекладачем. Для нього це – завдання адекватного спілкування (усно чи письмово) у професійній сфері, а це означає вміння налагодити розуміння між представниками двох культур через, можливо, мову-посередника, яка, знов таки можливо, є іноземною для обох.

Оскільки таке спілкування, скоріше за все, передбачає місцезнаходження як мінімум одного з комунікантів у іноземному середовищі (наприклад, українець спілкується професійною англійською з німцем в Україні чи Німеччині), воно має бути детермінованим національними особливостями відповідної культурної

традиції, з використанням національно-маркованих елементів культури. Це є риса, характерна для мульти- або полікультурної особистості – фахівця, який у своїй професійній сфері використовує знання іноземної мови та засвоїв навички перекладача. Випрацьовування такої риси (або навіть рис) є наступною новою ознакою навчального процесу.

Цей навчальний процес ставить перед обома сторонами нове завдання – організувати його так, щоб поєднати два аспекти навчання: набуття професійних знань і засвоєння мовних знань. А це, по-перше, обов’язково пов’язано з більшим навантаженням (= взяти на себе додаткові зобов’язання), по-друге, слідувати методиці, обраній викладачем, невідступно і без появи «білих плям» виконуючи всі завдання і рекомендації, надані викладачем іноземної мови, бо тільки послідовність може привести до позитивного результату (= виконувати взяті зобов’язання).

У сучасному процесі викладання іноземних мов важливе місце посідає створення особистості, яка є «посередником» між кількома сферами знань: професійні знання – мовні знання у тандемі рідна/ іноземна – культурологічні знання щодо двох країн (рідної та країни, у якій відбувається спілкування). І це є ще одним новим завданням у навчанні іноземних мов на «немовних» факультетах.

Крім вміння організовувати такий навчальний процес перед викладачем іноземної мови постають дуже важливі нові завдання: по-перше, врахувати особливості, які пов’язані з мовою відповідної галузі науки і, по-друге, з уже звичними для студентської молоді, цікавими для них технологіями отримання знань, інтерактивними засобами засвоєння знань у поєднанні з класичною методикою, без якої процес навчання не може бути повноцінним.

Як нема межі досконалості, так і не можна переоцінити успішної комунікації, особливо при вирішенні завдань у науковій або діловій сфері. Сьогодні жоден фахівець – професіонал – не може відбутися без знання іноземної або навіть іноземних мов. Це вже поставило і перед студентами, і перед нами, викладачами

іноземних мов, нові завдання. Ми здатні належно вирішити їх, а студенти – стати гідними професіоналами.